

מנינורי ישראל.

אחרי שינעה ידם של נאורינו הידועים להלחם עם הזרמים הלאומיים מבפנים, כשהם חשים כבר, כי השפעתם על חנוך ישראל הולכת ומתמעטת ושדה העבודה הצבורית העברית הולך ונכבש בידי כחות לאומיים חדשים ורעננים, — החלו אלה להלחם בעד כבוד ישראל מבחוץ, וקמו ויסדו להם באודיסה, חברה להפצת ידיעות נכונות על היהודים.

מה היא חוג פעולתה העתידה של החברה, לא נתברר עדיין כל צרכו אף למיסודיה עצמם. מכירים הם, כי לעקור את שנאת ישראל משרשה על-ידי אמצעים שכאלה אמנם אי-אפשר, אלא שסוברים הם, כי במדה ידועה ועלה בידם להשפיע על חלק מן האינטליגנציה הבינונית ועל השררות הרחבות של ההמון, כל אלה העומדים באמצע, שארם האנמישמיות לא הספיק עדיין להרעיל אותם.

לא באן המקום לדון עד כמה עבודה כגון זו בכלל עלולה להביא איזו תועלת ואם הכנית העבודה, כפי שאפשר לציררה מראש, קולעת אל המטרה. נסיה נא לרגע את דעתנו מכל אותם הנסיונות השונים והמרוכזים ממין זה מימות צונץ, נגם ואילך, שחוץ מעלבון ומפחד-נפש לא השאירו אחריהם כלום; לא נשים לב גם לזה הנלוו והברור לעיני כל, כי אנמישמיות זו, שבה הם אומרים להלחם — עתונות עשירה, מרובת ההשפעה משמשת לה, כמה וכמה מוסדות חברותיים, כלכליים ודתיים, שאין לנו אף דריסת הרגל בתוכם — כלי שרת לה. והעיקר, כי מלבד שכל האמצעים כשרים לגבי דידה, הרי לעמה היא מדברת. ולקראת אויב מזוין כזה יוצאים הם להלחם בהפצת ידיעות נכונות.

ואלמלי נעלים את עינינו מכל זה ונניח לפי שעה, שהפצת ידיעות — יכחה יפה לפעמים, כמה דברים אמורים, כשהפצה זו באה כתוצאה של מעשים גלויים, כסך-הכל של פעולות מוחשיות; משום שרק צבור מאורגן ועומד בפני עצמו, שכל מעשיו נעשים בכחות עצמו לעין השמש, ולא כסרח העודף של קבוצות מדיניות, שהוא משתעבד להם. — רק צבור כזה יכול לפעמים להשתמש גם באמצעים כאלה. אמת זו ודאי שנהירה גם להם, אלא שסוברים הם, כי אין דין זה נהג ביהודים.

ולא היה כדאי לעמוד על כל זה. כי הרי יודעים אנו את האנשים האלה ואת שיחם. לא יתכוננו ולא ישמעו. הלא אך הם, כביכול, הגיעו לידי בנרות פוליטית...

אבל צד אחד יש בעובדה זו, שעלינו להתבונן אליו היטב. זה כמה שהאינטליגנציה העברית הולכת ומשתחררת מן הגלות הפנימית, מן העבדות הרוחנית, ומחפשת את דרכה. אין חלוק בדבר, אם ארץ-ישראל היא הנקודה המרכזית בשאיפותיה או לא, אבל כבר שבה היא למקורה ולשרשה ושואפת לידי גלוי כחותיה ושחרורה מבית ומחוץ. כבר יש לה עולמה המיוחד. חיי

רוחה, ספרותה ופיוסה. יש אמנם שנפגש הדור העברי המשתחרר בדרכו אל מטרתו עם האינטליגנציה הרוסית בדרך השתחררותה. אבל תמיד שונות הן הדרכים, כי שונות לגמרי הן המטרות. והדעת נותנת, שאין כאן מקום לאי-אמון משני הצדדים. שני מיני אינטליגנציה, שכל אחת מחפשת את דרכה, לא יקשה להם להבין זו את זו. הרי לותה אחת מבנותיה היותר טובות של פולין הצעירה, אליזה אורז'סקובה, את האינטליגננט היהודי הראשון, את מאיר יוזפוביטש, בכרכה כל כך חמה ועדינה. ומדוע זה אנו רואים בחוגי הרוסים הפרוגרסיביים מושגים כל כך מוזרים ומשונים על שאיפותיו של ישראל הצעיר? מי הפיץ את הכריות המחפירות והמעליבות ביותר על אודות מנמותינו הלאומיות ודוקא בחוגי האינטליגנציה הרוסית הבינונית, שאליהם מכוננת חברה זו את פעולותיה? מי הוא יוצרה של הלגנדה הפראית בין הרוסים הפרוגרסיביים על הציונים, שהם הם בני המאה השחורה של העם העברי? מי הם אם לא אלה העומדים עתה בראש החברה למלחמה באנטישמיות וחכריהם ברוח שבפולין? שם, בפולין, הגיע הדבר לידי כך, שאחד מן היהודים הזטין, אחרי פרעות דרוהוביטש, את כל העם הפולני להלחם בציונים ועומי נפשו. וכרוסיה? אין לנו לחור אחרי עובדות. נזכור נא את המוסר, שהטיפו לנו בימי הבחירות ברוסיה, שמפני סבות ידועות התרכזו באופן מיוחד באודיסה, אלה שעומדים עתה בראש החברה להפצת ידיעות נכונות - ודוקא בעתונות הכללית. נזכור נא את כל ההדגשות, שהיו מדגישים תמיד, כפנותם אל האינטליגנציה הרוסית, על מסירותם הם לרוסיה ולעניני הרוח שלה ועל אדישותנו אנו ויחסנו הנגדלי לכל עניני רוסיה הפרוגרסיבית.

סוקולוב, במפלו במאורעות דרוהוביטש בשעתם וביחס היהודים שנתגלה בעתונות הפולנית אליהם, קרא למאמרו בשם: חקירה בקטרוילוגית של פרעות. באיזה שם יקרא החוקר, שיבדוק במאמריהם של הלכו בעתונות האודיסאית? אם לא בשם: חקירה בקטרוילוגית של פרעות, על-כליפנים, - חקירה בקטרוילוגית של אנטישמיות.

והנה הולכת ומתסדת חברה למלחמה באנטישמיות ואלה האנשים הם מיסדיה והעומדים בראשה! יותר מדאי הפיצו עלינו ידיעות נכונות, יותר מדאי הוקיעו באופן ססרוס וגם את כל שאיפותנו האינטימיות, את כל חפשינו המטירים. עוד טרם נשתחררנו לגמרי ממכת החנוך, שהרכיבו על נבינו, עוד לא נפסקה הצורה המשפילה של הפוליטיקה הלאומית שלהם - וכבר הכינו לנו סורפריז חדש. אך כאן כבר עברו כל גבול. כאן כבר הגיע השקר למרום קצו.

אמנם, גם אנו נלחמים באנטישמיות, אבל מה שונה היא מלחמתנו! לזו האנטישמיות השחורה מתחמים אנו בכזו, המגיע לידי גועל-נפש. וכדי לקדם בפני אנטישמיות ממין אחר, אין לנו אמצעי יותר טוב מהתפתחות הרוח הלאומי ההולך ומשתחרר, ההולך ומתעלה. בכח שטפו העו והמקסים כבר סחף את כל האידיאולוגיה העבדותית, התלויה בדעת אחרים, של דברינו אלה. אנו לא נוסף להלחם בהשפעתם הקיקיונית שנשארה להם עדיין. על-ידי עבודה לאומית אמיתית, עבודה תמה ושקטה, - אף היא עובדת ובטלה.